

Педагогіка. Проблеми підготовки спеціалістів

Варянюк Тетяна Володимирівна,

старший викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №1 факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»

м. Київ, Україна

Іванченко Лариса Михайлівна,

старший викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №1 факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»

м. Київ, Україна

Інноваційна діяльність викладача.

Анотація. В статті подано модель інноваційної діяльності викладача закладу вищої освіти. В основі моделі є інтегрованість результатів науково-дослідницької діяльності викладача в інноваційні процеси, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності закладу вищої освіти в умовах ринку. Зазначена зацікавленість викладача в галузі свободи наукових досліджень та плануванні наукової кар'єри. Показано зацікавленість закладу вищої освіти в оновленні програм, навчальних курсів, методологій та технологічних інновацій. В статті надано пояснення програмної, методологічної, педагогічної, технологічної та наукової інноваційності.

Ключові слова: інноваційна діяльність, методологія, технологічні інновації, педагогічна інноваційність, вдосконалення програм.

Варяню Татьяна Владимировна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета
лингвистики Национального технического
университета Украины «Киевский политехнический
институт имени Игоря Сикорского»

г. Киев, Украина

Иванченко Лариса Михайловна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета
лингвистики Национального технического
университета Украины «Киевский политехнический
институт имени Игоря Сикорского»

г. Киев, Украина

Инновационная деятельность преподавателя.

Аннотация. В статье дана модель инновационной деятельности преподавателя учреждения высшего образования. В основе модели находится интегрированность результатов научно-исследовательской деятельности преподавателя в инновационные процессы, которые способствуют повышению конкурентоспособности учреждения высшего образования в условиях рынка. Показана заинтересованность преподавателя в области свободы научных исследований и в планировании научной карьеры. Показано заинтересованность учреждений высшего образования в обновлении программ, учебных курсов, методологий и технических инноваций. В статье даны понятия программной, методологической, педагогической, технологической и научной инноваций.

Ключевые слова: инновационная деятельность, методология, технологические инновации, педагогическая инновация, усовершенствование программ.

Tetiana Varianko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

Larysa Ivanchenko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

INNOVATION ACTIVITY OF A LECTURER.

Abstraction. The model of innovation activity of lecturer of higher education establishment is given in the article. The result of integration of scientific research activity of the lecturer of higher educational establishment in innovation processes is the basis of the model. This leads to the risen of competitive activity of the higher educational establishment in the market conditions. The interest of the lecturer in the sphere of independent scientific research and in planning scientific career is shown in the article. The interest of higher educational establishments in improving programs, educational courses, methodological and technological innovations is shown. The terms of the program, the methodological, pedagogical, technological and scientific innovations are given.

Key words: innovation activity, methodology, technological innovations, pedagogical innovations, improving the programs.

Інтелектуальна праця в науці та освіті дуже важлива, тому якість наукових та педагогічних кадрів має велике значення. Згідно Болонського процесу в освіті, функції викладача стають більш творчими тому, що він повинен створити такі умови, при яких студент зможе працювати з великим об'ємом сучасної інформації, забезпечити студента новітньою методичною літературою. За визначенням З.Ф. Єсаревої “Викладач – це науковий працівник, що добре оволодів науковими методами навчання і виховання, вміло використовує технічні засоби навчання, безперервно підвищує свою кваліфікацію, активно приймає участь в науково-дослідницькій роботі, в суспільному житті”. [1]

Інноваційна діяльність – це комплексна діяльність по створенню, засвоєнню та використанню і розповсюдженню нововведення. “Будь-яке педагогічне нововведення відносно, бо в ньому завжди є велика доля “добре забутого старого”, що зовсім не зменшує його значення, а лише підкреслює спадкоємність його розвитку”, вважає М.М. Поташник. [2]

Раніше, в класичній моделі вищої освіти, викладач виконував роль педагога, який допомагав студентам гарно засвоювати тільки сферу знань, що притаманна певній навчальній дисципліні. Але, в той же час, викладач повинен був проводити і наукові дослідження. Ці наукові дослідження ставали основою наукової кар'єри викладача. І головним показником її був захист дисертаційної роботи та публікаційна активність.

В сучасних умовах заклади вищої освіти пристосовуються до економічних, соціальних і політичних умов. Внутрішні потреби розвитку країни та зовнішні потреби глобалізації та інтеграції стають основними факторами, які визначають напрям змін. Підвищення конкурентності на ринку праці вимагають необхідності створення зовсім нової моделі інноваційної діяльності викладача. Суть цієї переорієнтації є в прогресивному використанні інноваційної діяльності викладача, в підвищенні рівня капіталізації вищої освіти, збільшення ролі викладача в формуванні людського та інтелектуального капіталу.

Інтелектуальний капітал тісно пов'язаний з вкладом в розвиток світової науки. Але в той же час, він виявляє потенціал певної країни і є інтелектуальним потенціалом політичної нації. В сучасних умовах класичні університети перетворюються в дослідницькі та промислові, все це викликано вимогами сучасності та спрямовує їх діяльність на формування людського та інтелектуального капіталу. Автономність університету створює конкуренцію в освіті. Насамперед, це конкуренція за студентів. Вибір того чи іншого закладу вищої освіти абітурієнтами визначається багатьма факторами, зокрема: престижністю спеціальностей і спеціалізацій та якістю освітніх послуг, які надає університет.

Відкриття нових спеціалізацій в університетах потребує особливої уваги до підвищення інноваційної діяльності викладачів в науковій, педагогічній, методичній та технологічній сферах.

Зміни умов та вимог ринку до підготовки кадрів стимулює інноваційну діяльність викладачів університетів в плані оновлення та удосконалення навчальних програм. Однією з базових вимог до роботи викладача закладу вищої освіти є інноваційна діяльність викладача з оновлення програм курсу підготовки бакалаврів та магістрів.

Створення нової моделі інноваційної діяльності викладача закладу вищої освіти вимагає визначення нової структури інноваційної діяльності, виявлення ризиків та попередження загроз, які пов'язані з формуванням нової спрямованості інноваційної діяльності викладача на процеси капіталізації, які є у вищій освіті.

Структура інноваційної діяльності викладача заснована як на удосконаленні традиційних, так і на виявленні нових видів інноваційної діяльності – програмної інноваційної діяльності, методологічної інноваційної діяльності, педагогічної та технологічної інноваційної діяльності. Метою їх введення є об'єднання чотирьох відносно автономних сфер інноваційної діяльності викладача – науково-дослідницької, навчальної, навчально-

виховної та методично-організаційної роботи, з тим щоб досягти ефекту в покращенні якості освітніх послуг, що надаються.

Сьогодні науково-дослідницька, виховна, навчальна сфери і сфера методично-організаційної роботи в дослідницькому університеті існують незалежно. Орієнтація інноваційної діяльності викладача на самостійну наукову кар'єру, тобто на отримання наукового ступеня та наукових знань не пов'язана з оновленням навчального процесу. Захист дисертацій характеризує дослідницькі інтереси викладача та є свідомством його дослідницьких амбіцій. Дуже часто кар'єрний ріст не веде до інновацій в сфері навчальної діяльності. Так сфера методично-організаційна не отримує нових імпульсів до розвитку. Методично-організаційна робота зв'язана з навчальною і вони дуже слабо пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю викладача. Науково-дослідницька діяльність викладача має вплив на керівництво викладачами науково-дослідницької діяльності студентів. Сфера наукових інтересів викладача впливає на вибір тем магістерських робіт. В промислових університетах головною є технічна і технологічна інновація.

Модель інноваційної діяльності викладача замість визначення основних автономних сфер активності викладача – науково-дослідницької, навчальної, виховної і методично-організаційної - центральне місце надає новим видам інноваційної діяльності викладача таким, які створюють механізм переносу нового, відкритого в науково-дослідницькій сфері, в галузі, що визначає капіталізацію вищої освіти. Капіталізація має три складові: ринкову, науково-інноваційну та персональну. Ринкова вимагає підвищення якості освітніх послуг. Науково-інноваційна формує внесок науково-дослідницької діяльності викладачів в формування інтелектуального капіталу. Персональна є фактором формування та розвитку цілісної особистості.

Програмна інноваційність створює механізм передачі інновацій, отриманих в науково-дослідницькій діяльності в сферу навчальної діяльності. Програмна інноваційність вимагає постійного оновлення програм, беручи до уваги інновації в науці, вимоги ринку в умовах глобалізації.

Методологічна інноваційність створює механізм направлення наукових інновацій в удосконалення підготовки наукових кадрів. Методологічна інноваційність визначає напрям інноваційної діяльності викладача на оновлення та удосконалення методологічної складової всіх видів діяльності. Методологічна інноваційність в інтелектуальній сфері є фактором підвищення конкурентноспроможності. Методологічна інноваційність розглядає створення принципово нового процесу впровадження наукових ідей в різні сфери діяльності.

Педагогічна інноваційність характеризує діяльність викладача направлену на розробку і удосконалення дидактичного матеріалу, що впроваджує в процес навчання новітні наукові ідеї, відкриття та розробки. Дидактика – це сфера, яка найменш залежить від інноваційних процесів. Дидактика – це окрема сфера педагогічного знання. Створення віртуальної педагогіки призвело до створення нових форм засобів і методів навчання. Однак створення електронних підручників, виклад навчального і методичного матеріалу в цифровій формі не змінили дидактичну основу класичної освіти.

Педагогічна інноваційність орієнтована на створення педагогічних інновацій викладачем. Напрямок та зміст педагогічних інновацій залежить від спеціалізацій закладів вищої освіти.

Педагогічна інноваційність може і повинна забезпечити реалізацію в інноваційному процесі загальнолюдських цінностей і поєднує їх з національними традиціями. Впровадження європейських цінностей в освітні процеси є важливим в контексті європейської інтеграції.

Технологічна інноваційність в моделі інноваційної діяльності викладача закладів вищої освіти є визначальною в модернізації технологічної основи освітнього процесу. Технологічна інноваційність включає в себе технології науково-дослідницької та освітньої діяльності. Оновлення технологій в різних сферах діяльності повинно бути враховано в освітньому процесі. Це сприяє конвертуванню дипломів та конкурентноспроможності університетів в підготовці спеціалістів в умовах глобалізації.

Нова модель інноваційної діяльності викладача закладу вищої освіти розкриває роль науки, як інноваційної системи суспільства.

Запровадження нової моделі інноваційної діяльності викладача призводить до зниження ризиків та загроз, які пов'язані з інтенсифікацією праці викладачів в умовах економічної кризи, соціальної та політичної нестабільності.

В закладі вищої освіти дослідницького типу від інноваційної діяльності викладача як вченого, залежить створення і підтримка нових напрямів в науці. Науково-інноваційна діяльність дозволяє відкривати нові спеціалізації. В цій моделі викладач виступає як інноватор. Він є науковим керівником всіх видів освітньої підготовки.

Модель інноваційної діяльності викладача закладів вищої освіти ґрунтується на комплексній оцінці його інноваційної діяльності. Одним з проявів інноваційної діяльності викладача є публіцистична активність. А основними характеристиками є керівництво науковими проектами, створення та розвиток сучасних наукових шкіл, впровадження отриманих результатів в освітній процес.

Досягнення позитивних результатів закладу вищої освіти відбувається на основі підвищення інноваційної діяльності викладача шляхом створення для нього прийнятних умов праці і діяльності, та формування інноваційного середовища закладу вищої освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Есарева З.Ф. Особенности деятельности преподавателя высшей школы / З.Ф. Есарева. Л. Ленинградский университет, 1993 – 111с.
2. Поташник М.М. Как развивать педагогическое творчество – М. Знание, 1987 – 80с.